

en Afløsning af Tienden, naar den fremdeles skal beholdes, saaledes som Regjeringsforslaget gaar ud paa. Jeg formaar ikke at se, hvorledes man i saa Fald vil komme af med Tienden, medens jeg klart og tydeligt ser, at det, naar Tienden er indgaaet i Statskassen, vil være lettere, ja, saa let, at jeg ikke tvivler om, at en Afløsning vil komme. Den ærede Minister yttrede ikke, hvorpaa han støttede sin Mening i saa Henseende, og jeg skal derfor kun sætte min Paastand imod hans. — Den ærede Minister gjentog flere Gange, at det var en total Omvæltning, som Flertallet her havde foreslaaet. Ja, man kan jo kalde det saaledes, hvis man vil, men det er dog vitterligt, at det, der her er foreslaaet, slet ikke er noget Nyt, idet det har foreligget flere Gange tidligere og har været forsvaret ikke blot fra den Stide, hvortil Flertallet hører, men ogsaa fra den modsatte Stide, og det saaledes, at man har fra den sidstnævnte Stide ikke blot indfrænkset sig til at forsvare saadanne Omvæltninger, men man har endog her været med til at stille Forslag derom. Det er altsaa Noget, som Befolkningen igjennem Rigsdagen har været forberedt paa og har dannet sig en Mening om, og jeg har ikke hørt, at den Mening, at dette skulde være en farlig og forfæstelig Omvæltning, tidligere er kommen frem; den er ogsaa nu kun kommen frem gennem Kirkekommissionens Flertal og fra Regjeringens nuværende Talsmand. Jeg tror, at det, der her foreligger, slet ikke er Andet, end hvad Befolkningen ifølge hele Sagens tidligere historiske Gang er berettiget til at vente og maatte beklage ikke at se fremkomme. — Den ærede Minister kom derefter til at fremhæve, hvilke Forbedringer Regjeringsforslaget indeholdt i Sammenligning med den nuværende Tilstand. Hvad han derom anførte, skal jeg ikke bestride; men jeg skal kun minde om, at de samme Goder — et Par af dem i endnu højere Grad — opnaas ved Flertallets Forslag. Det er altsaa ikke Fortrin, som Regjeringens Forslag har fremfor Flertallets Forslag; men man vil tværtimod ved dette opnaa endnu noget mere paa et Par Punkter. I ethvert Fald er det ikke dette, man kan indvende imod Flertallets

Forslag, thi det gaar ud paa at opnaa det Samme som Regjeringsforslaget. Den ærede Minister mente dernæst, at dette skulde vise, at det var usnødent at gaa videre, men jeg tilstaar, at jeg paa ingen Maade kan anerkende de Beviser, vi hørte derfor fra den ærede Ministers Side. Han mente, at det mere var en theoretisk Betragtning, hvortil Flertallet støttede sig, naar det igjennem en Lov faktisk vilde have det Spørgsmaal afgjort, om Kirken har Eiendomsret til disse Midler eller ikke. Det er imidlertid noget meget mere end et theoretisk Spørgsmaal; det er et saa faktisk Spørgsmaal, at det vil gribe dybt ind i den hele fremtidige Forvaltning af disse Midler, om Spørgsmaalet bliver afgjort paa den ene eller paa den anden Maade. Regjeringsforslaget vil medføre den Virkning, at Anvendelsen af den største Del af disse Midler, nemlig Alt, hvad der skal medgaa til Præsternes Lønning, fremdeles vil ligge udenfor Rigsdagens Bevillingsmyndighed, og det Omraade, hvorpaa man vil give Rigsdagen nogen Indflydelse — jeg vil ikke med det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (Klein) sige: „i fuld Maade“, men jeg vil kun sige: „nogen“ — omfatter kun en ubetydelig Del af det Hele. Det Meste vil komme til at ligge udenfor Bevillingsmyndigheden, og hvad angaar den ringe Del, hvorpaa man indrømmer den nogen Indflydelse, begrænses man denne Indflydelse saa skarpt, som det vil ses af §§ 5 og 6. Jeg siger derfor, at det er overmaade vigtigt i faktisk Henseende, om Rigsdagen vil vedtage en Lov, hvorved den for Fremtiden udelukker sig fra at have nogen Indflydelse med Hensyn til den største Del af disse Indtægter; jeg skulde tro, at det — er noget mere end Theori. — Dernæst hørte man ogsaa, at den ærede Minister vilde forsvare, at vore geistlige Embedsmænd ere Statsembedsmænd paa en anden Maade end vore andre Embedsmænd; han mente, at de ikke ere saaledes egentlige Statsembedsmænd som vore andre Embedsmænd. Ogsaa dette tror jeg maa vise, hvor stor Ret man har, naar man arbejder hen til, at det maa blive klart, at Lovgivningsmagten ikke erkjender dem for ligeoverfor Staten at være Embedsmænd